

-16

ВОДИЧ ЗА ДОКТОРСКИ СТУДИИ

Прирачник за студирање на третиот
циклус

Работна група: Проф. д-р Владимир Поповски, Раководител на Советот
Проф. д-р Мирјана Поповска, продекан за наука
Драгица Исаиловска, дипл. правник

„Кога луѓето се наоѓаат пред нова состојба или пред систем на реазлични обврски, го адаптираат своето однесување, стануваат поинакви. Тие стануваат подобри тогаш кога нивниот контекст е подобар: тоа е наједноставна историја на процесот на цивилизациите и тоа е историјата на Европската Унија,

Жан Моне, Мемоари, стр. 456

СОДРЖИНА на Водичот за докторски студии

ПРЕДГОВОР- ОБРАЌАЊЕ НА РАКОВОДИТЕЛОТ-----

I. ДЕЛ - ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

1.ВОВЕД-----

2.ЦЕЛИ НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА-----

3.НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ВО РЕАЛИЗАЦИЈА НА ДОКТОРСКИТЕ СТУДИИ-----

3.1.Совет на студиската програма за трет циклус на студии – докторски студии-----

3.2.Раководител на Советот-----

3.3.Наставно-научен совет на Факултетот-----

3.4.Етичка комисија-----

3.5.Стручна служба-----

4. ИНФОРМАЦИИ ЗА УПИС НА СТУДЕНТИТЕ-----

4.1. Времетраење на студиите и научен назив-----

4.2. Конкурс и услови за упис на кандидатите-----

4.3. Потребни документи за аплицирање-----

4.4. Постапка за упис-----

4.5. Потребни документи за упис на докторските студии-----

4.6. Услови за премин од други студиски програми, Факултети или други

Универзитет

4.7. Висина на школарина-----

II. ДЕЛ - ИНФОРМАЦИИ И ЗАДОЛЖЕНИЈА ЗА СТУДЕНТИТЕ

5.ИНФОРМАЦИИ И ЗАДОЛЖЕНИЈА ЗА СТУДЕНТИТЕ-----

5.1 Општи информации-----

5.1.1.Времетраење на студиите-----

5.1.2.Организација на наставата-----

5.1.3. Напредување низ студиите-----

5.2 Градба на студиската програма-----

5.2.1. Обука за истражување-----

5.2.2. Обука за едукација-----

5.2.3. Пријава, изработка и одбрана на докторска дисертација-----

5.3.Распределба на кредитите по години-----

5.4.Распределба на кредитите по семестри-----

5.5. Годишни семинари, годишни конференции и работилници-----

- 5.6. Модули – потпрограми на студиската програма за трет циклус студии--
  - 5.6.1. Модул А – Стоматолошка протетика-----
  - 5.6.2. Модул Б – Детска и превентивна стоматологија-----
  - 5.6.3. Модул В – Дентална патологија-----
  - 5.6.4. Модул Г – Ортодонција-----
  - 5.6.5. Модул Д – Орална хирургија-----
  - 5.6.6. Модул Ѓ – Максилофацијална хирургија-----
  - 5.6.7. Модул Е - Орална патологија и пародонтологија-----

- 5.7. Постапка за пријава, оценка и одбрана на докторска дисертација--
  - 6.7.1. Пријава на тема за изработка на докторска дисертација-----
  - 6.7.2. Изработка и оценка на докторска дисертација-----
  - 6.7.3. Одбрана на докторската дисертација-----
- 5.8. Табеларен приказ на постапката за пријава, изработка и одбрана на докторска дисертација
- 5.9. Научен степен-----

III. ДЕЛ- ИНФОРМАЦИИ И ЗАДОЛЖЕНИЈА ЗА МЕНТОРИТЕ И НАСТАВНИЦИТЕ

- 6. ИНФОРМАЦИИ И ЗАДОЛЖЕНИЈА ЗА МЕНТОРИТЕ И НАСТАВНИЦИТЕ-----
  - 6.1. Општи информации за наставниците и менторите-----
  - 6.2. Услови за акредитација на ментор и коментор-----
  - 6.3. Динамика на напредување на студентот-----
  - 6.4. Обврски на менторот во текот на постапката за пријава, оценка и одбрана на докторската дисертација-----

Предговор – Обраќање на Раководителот на Советот на Студиската програма за трет циклус на студии – докторски студии по стоматологија проф. д-р Владимир Поповски

Почитувани колеги, студенти сегашни и идни, наставници, ментори,

Од создавањето на новиот концепт на студирање на третиот циклус на студии докторски студии како највисок циклус во хиерархијата на високото образование се појавија дилеми, прашања и понекогаш нејасноти во начинот на реализација на студиите, напредувањето низ семестрите, обврските на менторите, организација на наставата, признавањата на кредитите од други предмети, премин од други студии и други прашања кои ги осознавме со времето, истрајноста и трпението, бидејќи циклусот беше во раѓање. Со текот на времето работите се бистреа, обврските се дефинираа, се стекнуваа нови сознанија на ниво на Факултетот и на ниво на Школата за докторски студии. Циклусот од самиот почеток има обврски за секој негов учесник, секој учесник без разлика дали е студент, наставник, ментор, член на советот или ангажиран во стручната служба. Сите имаат своја улога во реализација на овој циклус. Со цел да се разрешат дилемите, да се одговори на прашањата, да се добијат појасни информации кои ќе бидат еднакво пристапни за сите, застанав цврсто зад реализација на идејата да се напише и изготви овој Водич за третиот циклус студии – докторски студии по стоматологија наменет пред се за студентите сегашни и идни, но и за менторите, па и за наставниците и за сите заинтересирани колеги.

Напишан врз основа на искуството стекното со работа и посветеност, овој Водич им го посветувам на сите кои на било каков начин се инволвирани во работата на третиот циклус со цел истата да им ја олесни и со цел подобро да се восприеми шемата и концептот на студирање.

Им благодарам на моите соработници - автори на овој водич, проф. д-р Мирјана Поповска, претходен Раководител на Советот, актуелен продекан за наука и Драгица Исаилоvsка, дипл. правник, В.Д. Секретар на Факултетот кои од моментот на одобрение на идејата од Советот во исклучително краток временски период го преточија сето знаење стручно, правно, искуствено, административно во организиран пишан документ со шематски јасно разбирливи прикази за тоа како се студира на третиот циклус и кои се обврските за студентите и нивните ментори.

Им благодарам на сите членови на Советот кои ја поддржаа оваа идеја без нималку сомнеж во нејзината добра реализација, бидејќи без нивното одобрување идејата немаше да биде остварена.

I. ДЕЛ

1. ВОВЕД

Студиската програма - докторски студии по стоматологија настана 2010 година како резултат на почетоците со работата на Школата за докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, како резултат на желбата на идната професионална стоматолошка елита да и се овозможи стекнување на современи зваења по пат на примена на методи и научни техники кои се применуваат во развиените универзитетски центри, а со цел да се создадат стручни лица кои ќе изградат успешни кариери и ќе придонесат за развој на своето работно опкружување. Иницијативата за стручно усовршување и научно градење на младите доктори до обрана на докторски дисертација по пат на менторски систем на Стоматолошкиот факултет – Скопје во состав на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, успешно датира уште од учебната 1976/77 година. Овој систем во континуитет постоеше до појавата на Школата за докторски студии на Универзитетот кога се напушти стариот модел на стекнување звање доктор на науки и се прифати една значајна реформа во високото образование по примерот на веќе докажаните и развиени со долга традиција европски универзитети согласно правилата на Европскиот кредит трансфер систем. Школата за докторски студии во чиј состав функционира и студиската програма за докторски студии на Стоматолошкиот факултет е првенец во организација на ваков вид студии во државата и на Балканот воопшто и го отсликува интегративното функционирање на Универзитетот.

Основа за изработка на Водичот низ докторските студии се следните документи:

- ◆Правилник за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус студии – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- ◆Правилник за утврдување на износот на трошоците за студирање на третиот циклус на студии-докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- ◆Статутот на Универзитетот.

2. ЦЕЛИ

Современата Студиска програма за докторски студии по стоматологија тргнувајќи од својата првична верзија во 2010 , па потоа низ измените и дополнувањата вградени во 2014 година како постулат и основа, но и како цел која треба да ја постигне, во предвид пред се го зема:

- оспособување на студентот за критичко размислување и самостојно решавање на теоретски и практични проблеми во областа, реализација на научни проекти преку оспособување на кадар кој самостојно ќе води научноистражување, објавување на научно-истражувачки резултати во научни списанија и на научни собири,
- следење на современи научни и стручни достигнувања, усовршување на постоечките вештини развивање на нови технологии кои се базираат на научните истражувања и научните спознавања, како и нивното вградување во секојдневната клиничка пракса, придонес во развој и унапредување на научната дисциплина,
- Освежување и унапредување на кадровските потенцијали на Факултетот и на други академски, научни и стручни установи, пренесување на знаења на нови генерации и
- Унапредување на наставните програми и нивно услогласување со содржините од докторските студии во Европа и пошироко;

3. НАДЛЕЖНИ ТЕЛА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА РЕАЛИЗИЦИЈА НА ДОКТОРСКИТЕ СТУДИИ

3.1. СОВЕТ на студиската програма за трет циклус студии – докторски студии по стоматологија

Докторските студии по стоматологија се изградени согласно ЕКТС и имаат посебен концепт на реереализација преку телата надлежни за нивно спроведување. На Стоматолошкиот факултет – Скопје постои СОВЕТ на студиската програма за докторски студии – трет циклус на студии по стоматологија оформен од највисокото тело на

Факултетот Наставно-научниот совет по принципот на претставници од 7-те катедри на Факултетот. Советот функционира во следниов состав:

Катедра	Претставници
Катедра за стоматолошка протетика	Проф. Д-р Љубен Гугувчевски и Проф. Д-р Јагода Бајевска
Катедра за детска и превентивна стоматологија	Проф. Д-р Мира Јанкуловска и Проф. Д-р Марија Стевановиќ
Катедра за болести на уста и пародонт	Проф. Д-р Мирјана Поповска и Проф. Д-р Ќиро Ивановски
Катедра за болести на заби и ендодонт	Проф. Д-р Соња Апостолска и Проф. Д-р Лидија Поповска
Катедра за максилофацијална хирургија	Проф. Д-р Владимир Поповски и Проф. Д-р Александар Грчев
Катедра за ортодонција	Проф. Д-р Лидија Кануркова
Катедра за орална хирургија	Проф. Д-р Борис Величковски и Проф. Д-р Марија Пеева Петреска

Посебна улога советот има во спроведување на постапката од пријава до одбрана на докторската дисертација преку формирање по точно одредени правила на:

- предлог комисији за оцена на пријавена тема за изработка на докторска дисертација,
- предлог комисији за оцена на готова докторска дисертација,
- предлог комисији за одбрана на докторска дисертација, но и во текот на студиите формирање
- комисији за валиризација на кредити за пишан труд во трети и петти семестар од студиите.

Советот има и други значајни надлежности како одлучување по барања за мирување или прекин на студиите, барања за назначување или промена на ментор, организирање работилници, извештај за компатибилност на студии, еквиваленција на предмети и признавање на кредити при барања за премин на студии и сл. кои со цел да не се оптеретува водичот со информации нема овде да ги неведеме сите бидејќи се дел подзаконските акти кои ги регулираат овие студии.

3.2. РАКОВОДИТЕЛ НА СОВЕТОТ

Советот од редот на своите членови по предлог на деканот на Факултетот избира Раководител на советот на студиската програма кој има значајна улога во навремено реализирање на концепциските обврски низ студиите по семестри за студентите преку навремено и ажурно закажувањена седници на Советот во зависност од пристигнатиот материјал до архивата на Факултетот. Од почетоците на спроведување на новиот концепт докторски студии до јуни 2015/2016 година функцијата Раководител на Советот за трет циклус на студии – докторски студии по стоматологија успешно ја извршуваше проф. д-р Мирјана Поповска од Катедрата за болести на устата и пародонт, актуелен продекан за наука која остана посветена и секогаш од помош на телата, менторите, студентите, службата во реализација на обврските кои произлегуваат од елаборатот на студиската програма. Таа ја акредитира (2010/11) и реакредитира (2014) студиската програма по стоматологија за време на нејзиниот мандат. Во споменување на нејзиното име, останатите автори ја користат оваа прилика да и се благодарат за безрезервната поддршка, за отстапеното време, за корисните совети и трпението, за наклонетоста и ентузијазмот со кој тргна и пријде кон градење на новиот концепт на докторски студии и со кои продлжува без разлика на функцијата која врши.

Во ноември 2015 год. т.е. учебната 2015/2016 избран за Раководител од Советот на студиската програма и потврден од Ректорската управа на Универзитетот е проф. д-р Владимир Поповски од Катедрата за максилофацијална хирургија, актуелен претседател на Стоматолошката комора на Република Македонија, претседател на Наставниот одбор на Факултетот. Продолжува со истиот ентузијазам и темпо кон што подобра организација и постигнување на најдобар можен квалитетот на највисокиот циклус на студирање на Факултетот во сооднос со ресурсите кои постојат на располагање, по трасирани патеки по кои досега се трагаше и по оние кои допрва треба да се градат, во соработка со целиот совет, со минатиот Раководител, со стручната служба на Факултетот, менторите, студентите, наставниците. Неговата одлучност и поддршка ветува многу и токму таа е причината за настанување на овој водич - патоказ за визуелна претстава на докторските студии еднакво корисен за студентите, за менторите и за наставниците.

3.3. НАСТАВНО – НАУЧЕН СОВЕТ НА ФАКУЛТЕТОТ

Наставно-научниот совет на Факултетот е највисоко стручно тело на Факултетот. Советот на студиската програма за трет циклус – докторски студии по стоматологија претставува негово помошно работно тело кое дава предлози и точни упатства за работа

од областа на доторските студии. Наставно-научниот совет на Факултетот по предлог на Советот донесува Одлуки за формирање комисији за оцена на пријавена тема за изработка на докторска дисертација, комисији за оцена на готова докторска дисертација, комисији за одбрана на докторска дисертација со што активно целиот состав на Наставно-научниот совет на Факултетот непосредно учествува во реализација на административниот и стручниот дел од докторските студии. Со наставно-научниот совет на Факултетот раководи Деканот. Деканот ги потпишува одлуките донесени од Наставно-научниот совет. Деканот на Факултетот проф. д-р Љубен Гугувчевски како раководно и одговорно лице на Факултетот, по функција одреден да го раководи наставно-научниот совет и да ги потпишува неговите одлуки е потенцијален каректор на доброто и квалитетно работење, секогаш со тенденција да се прифати предлог кој ја има силата на аргументите.

3.4. ЕТИЧКА КОМИСИЈА

Етичката комисија како тело од неодамна формирано на Факултетот како последица од влијанието на европската позитивната регулатива која ги штити човековите права, зема активно учество во студиите кога истите ќе стигнат во фаза на поднесување на пријава за оцена на тема за изработка на докторска дисертација. Бидејќи изработката на поголем дел од докторските дисертации е поврзана со одреден тип на истражување кое се однесува на пациенти согласноста од етичката комисија е обврзна и облигаторна за да може поднесена пријава да стартува и продолжи во понатамошна процедура. Етичката комисија е формирана од страна на Наставно-научниот совет и брои во нејзиниот состав 8 члена: Проф. д-р Мира Јанкуловска, проф. д-р Киро Ивановски, проф. д-р Соња Апостолска, доц. Д-р Јулијана Николовска, проф. д-р Алберто Бенедети, проф. д-р Јагода Бајевска, проф. д-р Лидија Кануркова и проф. д-р Љубен Гугувчевски. Претседател на Комисијата е проф. д-р Мира Јанкуловска во чија надлежност е потпишување на мислењата издадени од комисијата.

3.5. СТРУЧНА СЛУЖБА

Во голема мера во правилна реализација и давање точен тек на студирањето од семестар до нареден семестар има и стручната служба на Факултетот. За работа на докторските студии од областа на правните прашања, примена на прописите, стручна подготовка на седниците на Советот, подготовка на донесените предлози од Советот до

Наставно-научниот совет на Факултетот и изготвување акти и договори е ангажирана Драгица Исаиловска, дипл. правник, Секретар на Факултетот. За студентските прашања поврзани со упис, заверка и запишување семестри, уредно водење на досието на студентот и прием на материјал за започнување процедури е ангажирана Антоанета Киш - советник за студентски прашања. Во реализација на докторските студии учество има и Елизабета Алексовска, дипл. правник во делот примена на актите за регулирање на студиите, Одделението за финансиски прашања Александар Митревски, дипл екк. и Иван Талески, навремена достава на материјалите – курир Нифа Бошковска, соодветна документираност на материјалите согласно прописите за архивско работење, архива – Петранка Георгиевска, електронска достава на материјали и пораки за закажување седници, ажурирање на веб страната – Зоран Дериволски, помош и замена за работи од областа на студентските прашања – Сузана Василевска.

Оваа табела треба да даде претстава за надлежностите на телата на Факултетот вклучени во спроведување на докторските студии:

ТЕЛО	НАДЛЕЖНОСТИ
<p>СОВЕТ на студиската програма за трет циклус – докторски студии по стонматологија</p> <p>Проф. д-р В. Поповски, Проф. д-р М. Поповска, Проф. д-р Ќ. Ивановски, Проф. д-р Љ. Гугувчевски, Проф. д-р Ј. Бајевска, Проф. д-р А. Грчев, Проф. д-р М. Јанкуловска, Проф. д-р М. Стевановиќ, Проф. д-р С. Апостолска, Проф. д-р Л. Поповска и Проф. д-р Л. Кануркова</p>	<p>По точно одредени правила формира:</p> <ul style="list-style-type: none"> -комисии за валиризација на кредити за пишан труд во трети и петти семестар од студиите, -предлог комисии за оцена на пријавена тема за изработка на докторска дисертација, -предлоог комисии за оцена на готова докторска дисертација, -предлог комисии за одбрана на докторска дисетација, -одлучува по барања за мирување или прекин на студиите, - одлучува по барања за назначување или за промена на ментор, - организира работилници, - изготвува извештаи за компатибилност на студии, <p>екваиваленција на предмети и признавање на кредити при барања за премин на студии и сл.</p>
<p>РАКОВОДИТЕЛ НА СОВЕТОТ</p>	<p>Навремено реализирање на концепциските обврски низ студиите по семестри за студентите преку навремено и ажурно</p>

Проф. д-р Владимир Поповски	закажувањена седници на Советот во зависност од пристигнатиот материјал до архивата на Факултетот
НАСТАВНО-НАУЧЕН СОВЕТ 38 члена - Наставно научен кадар 34 члена и 4 студенти	донесува Одлуки за формирање комисији за оцена на пријавена тема за изработка на докторска дисертација, комисији за оцена на готова докторска дисертација, комисији за одбрана на докторска дисертација
ДЕКАН Проф. д-р Љ. Гугувчевски	Раководно и одговорно лице на Факултетот, по функција одреден да го раководи наставно-научниот совет и да ги потпишува неговите одлуки
ЕТИЧКА КОМИСИЈА Проф. д-р М. Јанкуловска - Претседател	Раководно лице на етичката комисија. Потпишува мислењата донесени од комисијата во врска со етичка оправданост од одреден вид на истражување поврзано со изработка на докторска дисертација. Позитивното мислење на комисијата е обврзно за пријавата за прифаќање на тема за изработка на докторска дисертација да влезе во понатамошна процедура.
СТРУЧНА СЛУЖБА Драгица Исаилоvsка Антоанета Киш	За работа на докторските студии од областа на правните прашања, примена на прописите, стручна подготовка на седниците на Советот, подготовка на донесените предлози од Советот до Наставно-научниот совет на Факултетот и изготвување акти и договори е ангажирана Драгица Исаилоvsка, дипл. правник, Секретар на Факултетот. За студентските прашања поврзани со упис, заверка и запишување семестри, уредно водење на досието на студентот и прием на материјал за започнување процедури е ангажирана Антоанета Киш - советник за студентски прашања.

4. ИНФОРМАЦИИ ЗА УПИС НА СТУДЕНТИТЕ

4.1 Времетраење на студиите и научен назив

Докторските студии траат три години и вкупно носат 180 ЕКТС-кредити. Студентот кој завршил трет циклус докторски студии стекнува научен назив доктор на науки (dr.sc).

4. 2 Конкурс и услови за упис на кандидатите

Запишувањето на докторските студии се врши врз основа на конкурс кој го објавува Универзитетот. Право за запишување на докторски студии имаат лица кои завршиле соодветни студиски програми и кои ги исполнуваат основните критериуми:

- завршен II циклус на студии усогласени со европскиот кредит-трансфер систем
- завршени постдипломски студии по студиските програми пред воведувањето на европскиот кредит-трансфер систем, на кои им се признаваат 60 кредити од обука за истражување и едукација;
- стекната стручна подготовка според студиски програми за регулирани професии, со остварени најмалку 300 ЕКТС-кредити;
- остварен просечен успех од сите предмети од претходно завршеното високо образование, од најмалку 8,00;
- познавање на еден од светските јазици. Доказ за познавање на светски јазик е сертификат од Филолошкиот факултет „Блаже Конески” или меѓународен сертификат или диплома за претходно стекнато образование на соодветниот светски јазик.

Сите наведени услови не се задолжителни, па за појасно разбирање на предвидените услови е дадено нивно разграничување на задолжителни и алтернативни услови. Секој заинтересиран кандидат за упис на докторските студии треба да ги исполнува задолжителните услови за упис и еден од алтернативните услови за упис:

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ УСЛОВИ:

1. Остварен просечен успех од сите предмети од претходно завршено високо образование од најмалку 8,00. – НАЧИН НА ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ОСТВАРЕНИОТ ПРОСЕЧЕН УСПЕХ (доколку кандидатот има завршено постдипломски или втор циклус на студии остварениот просечен успех се пресметува на тој начин што се собираат оценките по сите предмети од двата циклуси и така добиениот збир се дели со вкупниот број на предмети кои студентот ги имал во текот на првиот и вториот циклус),

2. Познавање на еден од светските јазици. Доказ за познавање на светски јазик е сертификат од Филолошки факултет „Блаже Конески,, или меѓународен сертификат или диплома за претходно стекнато образование - додипломски студии (прв циклус) и постдипломски студии (втор циклус) на еден од светските јазици.

АЛТЕРНАТИВНИ УСЛОВИ (задолжителна исполнетост барем на еден услов):

1. Завршен II циклус на студии усогласени со европскиот кредит-трансфер систем **или**
2. Завршени постдипломски студии по студиски програми пред воведување на европскиот кредит-трансфер систем (на кои им се признаваат 60 кредити од обука за истражување и едукација) **или**
3. Завршени студии според студиски програми до 2003/2004 и одобрена или запишана специјализација или завршени студии според студиски програми од 2003/2004 и одобрена или запишана специјализација или завршени студии според студиски програми од 2010/2011 и одобрена или запишана специјализација.

Право на упис на конкурс објавен од Универзитетот имаат домашни и странски државјани.

Студентите со завршени постдипломски студии по студиските програми пред воведувањето на европскиот кредит-трансфер систем, со одлука на Советот на студиската програма имаат можност за признавање 60 кредити од обука за истражување и едукација. Студентите на кои им се признале 60 кредити од обука за истражување и едукација директно запишуваат III (трет) семестар и пристапуваат кон извршување на обврските започнувајќи од тој семестар, согласно структурата на студиските програми за трет циклус докторски студии. На студентите запишани на докторски студии на кои им се признаваат 60 кредити од обука за истражување и едукација поради завршени постдипломски студии по студиските програми пред воведувањето на европскиот кредит-трансфер систем, школарината им се намалува зависи на та на средствата за обуката за истражувањето (12 ЕКТС x 15 евра за генеричките предмети) + (2 ЕКТС x 15 евра за семинар) + (2 ЕКТС x 15 евра за годишна конференција) и за предметите од полето и областа на истражување (30 ЕКТС x 30 евра).

4.3 Потребни документи за аплицирање

Потребната документација која се доставува за аплицирање зависи од тоа кој од предвидените алтернативни услови е исполнет. Треба да се докаже постоење на исполнетост на задолжителните услови и барем на еден од алтернативните услови. Исполнетоста на условите се докажува со доставување на:

- Уверение за завршен факултет, Диплома за завршен факултет, Уверение и диплома за завршен втор циклус на студии и положени испити или завршени постдипломски студии и положени испити (документите се доставуваат во копија заверена на нотар или оригинал)
- Сертификат од Филолошки факултет „Блаже Конески,, или меѓународен сертификат или диплома за претходно стекнато образование - додипломски студии (прв циклус) и постдипломски студии (втор циклус) на еден од светските јазици
- Доколку студиите се завршени во странство потребна е нострификација на стекнатата диплома и превод на дипломата и уверението за положени испити (во оригинал или копија заверена на нотар),
- Доколку системот на оценување во странската држава е различен од нашиот заради правилна пресметка на просечниот успех кој мора да биде над 8,00 потребна е достава на потврда за еквиваленција на оценки која ја издава Министерството за образование и наука на Република Македонија.

Друга потребна документација:

- пријавен лист
- писмо за мотивација со назначување на областа на истражување - модулот,
- прелиминарна согласност од потенцијален ментор,
- кратка биографија - CV
- уплатница на износ од 50,00 ден.

Сите формулари можете да ги најдете на веб страната на Факултетот.

Документите се доставуваа до Ректоратот на Универзитет „Св. Кирил и Методиј,, до Школата за докторски студии со назнака – за упис на трет циклус на студии – докторски студии во рокови определени со конкурсот.

4.4. Постапка за упис

По завршување на конкурсот Советот за докторски студии ги добива од Школата за докторски студии сите пријави со пропратната документација на кандидатите кои конкурирале или аплицирале на студиската програма по стоматологија без разлика на модулот. Советот (преку формирана комисија за упис на кандидати) врз основа на преглед на документацијата од сите пријавени кандидати утврдува:

-прелиминарна ранг листа на примени кандидати за секој модул или потпрограма одделно за кандидати кои ги исполнуваат условите и

-листа на одбиени кандидати кои не ги исполнуваат условите за упис на докторските студии.

Незадоволните кандидати имаат право на приговор.

Приговорот во рокови утврдени со конкурсот се поднесува до Советот на студиската програма на Стоматолошкиот факултет – Скопје чија одлука по приговорот е конечна и незадоволниот кандидат нема право понатаму да продолжи со постапката.

Доколку Советот утврди дека постои основ приговорот да биде усвоен не смее да одземе право на кандидат кој се наоѓал на прелиминарната ранг листа на примени кандидати.

По истекот на рокот за поднесување на приговори ако истите не се поднесени или завршување на постапката по приговори доколку тие се поднесени, Советот утврдува: конечна ранг листа на примени кандидати

4.5 Потребни документи за упис на докторските студии

Кандидатите кои ќе се најдат на конечната ранг листа на примени кандидати се должни до стручната служба на Факултетот да достават:

-две слики (формат како за индекс),

-уплатена прва рата во вкупен износ од 900 евра:

* од кои 250 евра во денарска противвредност по среден курс на еврото на денот на плаќањето на следнава жиро сметка - на образец ПП50 примач Универзитет „Св. Кирил и Методиј,, сметка на буџетски корисник 1600103689 788 18, приходна шифра 723012 41 со цел на дознака Школа за докторски студии - трошоци за студирање (уплатница) и

* 750 евра во денарска противвредност по среден курс на еврото на денот на плаќањето на следнава жиро сметка на Стоматолошкиот факултет - Скопје, сметка на буџетски корисник, 1600110480 788 19 приходна шифра 723012 41, со цел на дознака трошоци за студирање на трет циклус прва рата (уплатница).

-образец за запишување на семестар со 50,00 ден. уплата за административна такса на сметката на Факултетот,

*кандидатите кои имаат завршено постдипломски студии пред воведување на европскиот кредит трансфер систем на кои им се признаваат 60 кредити имаат олеснување во плаќањето. Износот од 250 евра спрема Школата за докторски студии се плаќа задолжително, но првата рата спрема Факултетот е во износ од 270 евра во денарска противвредност. Вкупното намалување на школарината низ семестри е 1.140 евра во денарска противвредност.

- Пополнет и потпишан образец за избор на предмети кој можете да се превземе од веб страната на Факултетот.

4.6. Услови за премин од други студиски програми, Факултети или други Универзитет

Студентот кој сака да премине од една на друга студиска програма без разлика дали студиската програма е од друг Факултетот или Универзитет мора да ги исполнува истите услови за упис како и кандидатите кои се пријавуваат на конкурс, но и

- Решение од Министерство за образование на Р.М. за признавање на стекнати високообразовани квалификации во странство со еквиваленција на оценките,
- Советот на студиската програма да утврди совпаѓање на студиските програми за стекнување на академски назив и
- прелиминарна согласност од ментор.

Лицето кое сака да премине поднесува молба со истата документација како за упис, со докази за положени предмети или ислушани предмети со цел да се утврди евентуална еквивалентност на положени предмети. Најмногу по тој основ можат да се признаат 60% од предвидените кредити во првата студиска програма. Во признаени кредити не се засметуваат евентуално стекнати кредити со реализирана истражувачка работа, семинар, конференција и сл. За донесената одлука за премин Советот на студиската програма мора да ја извести Школата за докторски студии.

4.7. Висина на школарина

Вкупниот износ на школарината за докторските студии по стоматологија е 5.000 евра во денарска противвредност. Школарината се плаќа на 6 рати, првата при уписот на студиите и секоја наредна при запишување на нареден семестар.

-Износ од 250 евра се уплаќа на сметката на Универзитетот на Школата за докторски студии еднакратно при уписот на студиите,

-Првата рата е во износ од 750 евра, а секоја наредна во износ од 800 евра.

-Кандидатите со признаени 60 кредити заради завршени постдипломски студии пред воведување на кредит трансфер системот имаат ослободување на вкупната школарина во износ од 1.140 евра разделен по семестри во зависност на активностите во семестарот.

-Доколку на кандидатот му биде назначен коментор се плаќа дополнителен износ од 500 евра.

II. ДЕЛ

5.ИНФОРМАЦИИ И ЗАДОЛЖЕНИЈА ЗА СТУДЕНТИТЕ

5.1. - Општи информации

5.1.1. Времетраење на студиите

Студентите на докторски студии на Стоматолошкиот факултет ги посетуваат студиите во траење од 3 години или реализацијата се изведува во 6 семестри. Вкупниот број кредити во овој циклус изнесува 180 ЕКТС.

5.1.2.Организација на наставата

Наставата која се одржува на докторски студии е во организација и реализација на Школата за докторски студии и единката организатор на студиската програма (во конкретниот случај Стоматолошкиот факултет) при УКИМ во Скопје.

Наставата која е задолжителна за следење на студентите на докторски студии може да биде организирана и реализирана од групен и менторски тип.

Најмалата бројка студенти за кои треба да се организира групна настава е 5, а за одржување поединечна настава 2.

Групниот облик настава се реализира според претходно направен распоред за кој се одговорни Школата за докторски студии за генеричките предмети. За предметите кои припаѓаат на одбраниот модул (задолжителни и изборни) се усвојува распоред за настава.

Распоредот за групната настава треба да биде јавно истакнат на огласна табла или на веб страната на факултетот или универзитетот т.е. Школата за докторски студии.

Менторскиот облик настава вообичаено се применува кај студентите кои бројат помалку од 5 а, ги слушаат предметите од одбраниот модул. Распоредот според кој ќе се одвива наставата го креира наставникот одговорен за предметот во консултација со студентите слушатели на истиот.

5.1.3.Напредување низ студиите

Секој студент на докторски студии во текот на неговото школување потребно е да задоволи одредени критериуми кои се неопходни за текот на студиите т.е. за напредување низ семестрите и заради финализирање на докторските студии т.е. одбрана на докторската дисертација. Всушност во текот на студиите студентот мора да оствари 180 ЕКТС кредити за време на тригодишните студии, а бројот на кредити е 30 ЕКТС за еден семестар или 60 во текот на една година.

Секој од студентите во текот на семестарот и годишно, задолжително треба да се придржува до остварување на предвидените кредити (30 за семестар, 60 за една година) бидејќи се услов за заврка на тековниот и запишување на наредниот семестар.

5.2 Градба на студиската програма на докторски студии по стоматологија

Студиската програма за трет циклус студии-докторски студии изградена е од три компоненти кои имаат одреден редослед. Имено, таа се состои од: Обука за истражување, Обука за едукација и Пријава, изработка и одбрана на докторската дисертација.

Глобално кажано структурата на докторските студии-III циклус студии по стоматологија е составена од:

- обука за истражување - основни (генерички) предмети (12 ЕКТС) и учество на семинари, работилници, конгреси, пишување извештаи во текот на три години (18 ЕКТС).
- обука за едукација - предмети од подрачјето, предмети од полето на истражување, специфични предмети од потесната област организирани во модули (30 ЕКТС);

- пријава, изработка и одбрана на докторска дисертација - научноистражувачка активност (120 ЕКТС);

5.2.1. Обука за истражување

Обуката за истражување опфаќа 30 ЕКТС-кредити. Тука се вклучени три генерички предмети каде секој од нив има 4 ЕКТС-кредити. (3x4=12 ЕКТС-кредити), 2 годишни конференции по 2 ЕКТС-кредити (2x2=4 ЕКТС-кредити), 3 семинари со јавна презентација од кои првиот 4 ЕКТС-кредити, а следните два по 2 ЕКТС-кредити (8 ЕКТС-кредити) и 2 работилници по 3 ЕКТС-кредити (2x3=6 ЕКТС-кредити).

Овде припаѓаат предметите Научноистражувачка етика и Методологија на научноистражувачка работа со примена и примери во областа на здравството и медицинските науки и уште еден предмет од понудената листа на други предмети од обуката за истражување, која по предлог на единицата- носител на студиската програма, ја потврдува Универзитетскиот стручен совет за докторски студии и ја објавува на веб-страницата на Универзитетот - Школа за докторски студии.

Овој предмет студентите самостојно го избираат од Универзитетската листа на слободни изборни предмети кои ги предлага единицата на Универзитетот. Сите изборни предмети (од Универзитетската листа и од соодветниот модул) во општата структура изнесуваат 10% од предметите. Стоматолошкиот факултет од Универзитетската листа го предлага предметот Биостатистика која настава ја изведува Катедрата за статистика на Медицинскиот факултет при УКИМ.

	Обука за истражување	Број на кредити
1.	3 генерички предмети	12
	Научноистражувачка етика со примена и примери во подрачјето на медицинските науки	4
	Методологија на научноистражувачка работа со примена и примери во подрачјето (медицински науки и здравство)	4
	Изборен предмет од Универзитетската листа на изборни предмети	4

2.	3 годишни конференции со јавна презентација	8
	Годишна конференција во II семестар	4
	Годишна конференција во IV –ти семестар	2
	Годишна конференција во VI-ти семестар	2
3.	2 годишни семинари	4
	Годишен семинар во III –ти семестар	2
	Годишен семинар во V-ти семестар	2
4.	2 работилници	6
	Работилница во IV –ти семестар	3
	Работилница во VI –ти семестар	3
		Вкупно 30

Предметите од оваа група ја чинат мал број предмети (3 генерички предмети) кои се слушаат во текот на првиот семестар од првата година на студиите, а студентот е должен да запише 12 кредити од таа група. Основните предмети се насочени кон стекнување знаења кои ќе се применат во научноистражувачки цели. Нивната задача е да ги запознаат студентите со основите за научна работа и постапките во биомедицинските истражувања. Предметите кои припаѓаат на групата предмети од обуката за истражување со кои се стекнуваат генерички знаења всушност претставуваат вовед во научноистражувачката работа. Тие опфаќаат предмети со кои кандидатот се насочува кон изведување научноистражувачка постапка, ги совладува статистичките темели на научноистражувачката работа и го учи користењето на библиографските ресурси. Дефинитивно ги совладува вештините на пишување научно дело.

Генеричките предмети ги организира и реализира Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, а ги реализира наставен кадар на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Докторските семинари, конференции и работилници од истражувачката практика изнесуваат 18 ЕКТС. Годишните конференции се организираат за секоја академска година и се реализираат со јавна презентација. Годишните семинари се вреднуваат по 2 кредити и се реализираат во облик на валоризација на кредити за пишан труд. Работилниците за истражувачката практика се организираат во рамките на студиската програма. Секоја

работилница се вреднува со по 3 ЕКТС.

5.2.2.Обуката за едукација

Обуката за едукација опфаќа предмети од полето, подрачјето и потесната област на истражувањето, што изнесува 30 ЕКТС кредити. Во оваа група предмети припаѓаат задолжителни и изборни предмети. Задолжителните предмети се два и тие имаат по 10 ЕКТС-кредити ($2 \times 10 = 20$ ЕКТС), и два изборни по 5 ЕКТС-кредити ($2 \times 5 = 10$ ЕКТС) од потесната област на истражување, вкупно 30 ЕКТС-кредити. Секој студент на докторски студии според сопствените афинитети и желби одбира модул (потпрограма) во која што понатаму научно ќе се надградува и од каде ќе поттикне идејата и изработката на докторската теза.

	Обука за едукација	Број на кредити
1.	2 задолжителни предмети	20
	Прв задолжителен предмет од потесната област на истражување која студентот ја бира при упис на докторските студии од понудените модули - потпрограми	10
	Втор задолжителен предмет од потесната област која студентот ја бира при уписот на докторските студии од понудените модули - потпрограми	10
2.	2 изборни предмети	10
	Прв изборен предмет	5
	Втор изборен предмет	5
		Вкупно 30

5.2.3.Пријава, изработка и одбрана на докторската дисертација

Пријавата, изработката и одбраната на докторската дисертација опфаќа 120 ЕКТС-кредити. Во врска со пријава, изработка и одбрана на докторската дисертација постојат одредени активности кои се задолжителни за студентите на докторски студии и

докторантите.

	Пријава, изработка и одбрана на докторска дисертација	Број на кредити
1.	Литература, консултации околу изборот на темата во I семестар	3
2.	Истражување за подготовка на тема за докторска дисертација во II семестар	11
3.	Истражување, подготвување и поднесување на пријавата за темата за докторска дисертација во III семестар	28
4.	Истражување и објавување резултати во IV семестар	25
5.	Истражување и објавување резултати во V семестар	28
6.	Истражување и пишување на тезата во VI семестар	25
		Вкупно 120

Пријавување, изработка и одбрана на докторската дисертација е поврзана со одредени активности, кои се семестрално распоредени. Студентите на докторски студии задолжително треба да ги остваруваат во текот на семестрите, како основен предуслов за напредување низ студиите, но и заради законската регулатива која е поврзана со остварување одреден број кредити после кој може да се пријави докторска дисертација (42 ЕКТС од избраните предмети и 4 ЕКТС кредити од семинари и годишни конференции) или пак докторандот може да се стекне со право да ја предаде докторската дисертација по остварени 60 ЕКТС-кредити.

5.3 Распределба на кредитите по години

Наставата на третиот циклус е организирана во тригодишен курикулум кој се одвива низ шест семестри.

I–година: основни (генерички) предмети (12 ЕКТС), семинар со јавна презентација (4 ЕКТС), работење на докторската теза (14 ЕКТС), предмети од подрачјето, предмети од полето на истражување, специфични предмети од потесната област организирани во модули (30 ЕКТС);

II–година: научноистражувачка работа-изработка на докторската дисертација подготвување на темата, поднесување пријава за темата за докторската дисертација, истражување и објавување резултати (53 ЕКТС), учество во публикации на научен труд, докторски семинар со презентација на извештај, годишна конференција (4 ЕКТС) и работилница за истражувачка практика (3 ЕКТС);

III–година: научноистражувачка работа (истражување и објавување резултати, пишување на тезата (53 ЕКТС), научна активност (докторски семинар со презентација на извештај, годишна конференција (4 ЕКТС) и работилница за истражувачка практика(3 ЕКТС),

Распоред на предметната настава според кредитите распределени по години

I- година	II- година	III- година
1. Општи генерички предмети (12 ЕКТС)	1. Истражување (изработка на докторската теза, консултација на литература, воведување метод на работа, истражување и објавување резултати (53 ЕКТС)	1. Истражување (објавување резултати, оформување на дисертацијата, финализација на тезата (53 ЕКТС)
2. Два задолжителни предмети од подрачјето, полето и областа за истражување и два изборни предмети од полето на истражување, специфични предмети од од потесната област од модулот (30 ЕКТС)	2. Работилница за истражувачка практика (3 ЕКТС)	2. Работилници за истражувачка практика (3 ЕКТС)
3. Истражување (подготовка на докторската теза 14 ЕКТС)		
4. Семинари со презентации-извештај (4 ЕКТС)	3. Работилници, семинари, годишни конференции (4 ЕКТС)	3. Работилници, семинари, презентација на извештај, годишни конференции (4 ЕКТС)
60 ЕКТС	60 ЕКТС	60 ЕКТС

Задолжителните предмети кои се дел од наставниот курикулум на оваа студиска програма ја сочинуваат задолжителните предмети кои се дел од генеричките предмети и задолжителни предмети предвидени со соодветниот модул или потпрограма.

Изборните предмети се состојат од еден изборен предмет од Универзитеската листа кој е дел од групата генерички предмети и изборни предмети предвидени со соодветниот модул или потпрограма.

Студентот, во договор со менторот, избира предмети за стекнување генерички знаења и вештини за истражување и предмети за едукација од полето или областа на истражувањето.

Задолжителните и изборните предмети се запишуваат во соодветната студентска евиденција и во индексот на студентот.

5.4. Распределба на кредитите по семестри

Студентите во текот на семестрите со цел да ги остварат предвидените кредити, обврзани се на одредени активности, кои се поврзани со наставата, реализација на кредити од предмети од полето и потесната област на истражување, како и од остварени кредити од докторската дисертација.

Активностите, обврските и задолженијата на студентите низ семестри со пресметани ЕКТС-кредити се приложни на табелата што следи

Активности, обврски и задолженија на студентите низ семестри

I - семестар		II - семестар	
Активности	ЕКТС	Активности	ЕКТС
Три генерички предмети од обуката за истражување	12	Еден задолжителен предмет од обуката за едукација	10
Еден задолжителен предмет од обуката за едукација	10	Еден изборен предмет од обуката за едукација	5
Еден изборен предмет од обуката за едукација	5	Истражување за подготовка на тема за докторска дисертација	11
Литература, консултации околу изборот на темата	3	Докторски семинар со јавна презентација	4
Вкупно:	30	Вкупно:	30
III - семестар		IV - семестар	
Активности	ЕКТС	Активности	ЕКТС
Истражување, подготвување и поднесување на пријава на тема за докторската дисертација	28	Истражување и објавување резултати	25
		Годишна конференција со јавна	2

Годишна конференција	2	презентација	
		Работилница за истражувачка практика	3
Вкупно:	30	Вкупно:	30
V- семестар		VI - семестар	
Активности	ЕКТС	Активности	ЕКТС
		Истражување и пишување на тезата	25
Истражување и објавување резултати	28		
Семинар со јавна презентација	2	Годишна конференција	2
Вкупно:	30	Работилница за научноистражувачка практика	3
		Вкупно:	30

6 семестри x 30 ЕКТС = 180 ЕКТС кредити

При активностите студентите вршат избор за посета на курсеви во договор со менторите, имајќи ги предвид нивните потреби и вештини за исполнување на истражувачките активности. Во оваа студиска програма се предвидува најмалку еднонеделен престој во странска образовна институција која се вреднува со 5 ЕКТС.

5.5. Годишни семинари, годишни конференции со јавна презентација и работилници

Во текот на докторските студии низ семестрите како дел од обуката за истражување треба да се остварат соодветен број на кредити од годишни семинари, годишни конференции со јавна презентација и работилници.

Годишната конференција со јавна презентација во II – ри семестар е учество на конференција со презентирање на труд припремен во power point. Студентот потребно е со себе да подготви една страница текст (хипотеза и предлог за истражување), во облик на кратко резиме. Валоризација на кредитите од јавната презентација ја врши комисија во состав: Раководителот на студиската програма, член на Стручниот совет и менторот. Денот на одржување на презентацијата е одреден од Школата за докторски студии. Кон пријавата треба да се достави и power point презентација.

Годишниот семинар во III - ти и V – ти семестар е пишување на научен труд кој треба да биде рецензиран од комисија формирана од Советот во состав: ментор и два члена од потесната област на истражување. Студентот треба да поднесе пријава и пишан труд со текст од 4 до најмногу 10 страници. Трудот треба да биде рецензиран и

кредитите валоризирани до крајот на соодветниот семестар. Кон пријавата треба да се достави и трудот во минимум 3 примероци – за секој член на комисијата и за досието на кандидатот.

Годишната конференција со јавна презентација во IV –ти и VI-ти семестар е учество на конференција со презентирање на рецензираниот труд од претходниот семестар. Валоризација на кредитите од јавната презентација ја врши комисија во состав: Раководителот на студиската програма, член на Стручниот совет и менторот.

Денот на одржување на презентацијата е одреден од Школата за докторски студии. Кон пријавата, треба да се достави и power point презентација.

Работилниците се организираат од страна на Раководителот на студиската програма и Советот **во IV –ти и VI-ти семестар**. Валоризација на кредитите за работилниците ја вршат Раководителот на студиската програма и менторот.

Пријавувањето на семинарите и годишните конференции со јавна презентација и пишан труд се врши според распоред направен од Школата за докторски студии и доставен до единиците на студиските програми. Известувањето студентите можат да го добијат или од стручната служба (одговорна за докторски студии) или да се повикаат на web страната на УКИМ во делот за докторски студии.

5.6. Модули на предмети од подрачјето, полето или областа на истражување

Студиската програма за трет циклус на студии има (седум) потпрограми – или модули кои нудат предмети (задолжителни и изборни) со чија помош студентите ќе дојдат до одредени сознанија, знаења и решавање проблеми од потесните области на стоматологијата, биомедицинските науки и здравство. Тесно специјализирани знаења се стекнуваат со сопствено следење, проучување на пристапната литература во таа област, соработка со менторот и креативна работа на предметите по избор и интерес на кандидатот, а кои се совпаѓаат со областа од кои е предложена докторската теза. Секој кандидат од соодветниот модул мора да ги положи двата задолжителни предмета и два изборни предмети од листата на изборни предмети на потпрограмата.

Кандидатот може да одбере изборни предмети и од друг модул само ако тие се

во најтесна врска со проблемот кој го обработува во тезата. Во осмислување и реализација на подрачно или обласно насочените предмети учествува менторот кој е од редот на наставниците на студиската програма, или други стручни лица научно докажани во одбраната област.

При изборот на предметите од подрачјето, полето т.е. областа на истражување, кандидатите после генеричките предмети одбира 2 задолжителни и 2 изборни предмети (обука за едукација). Вон предвидените активности (семинари, годишни конференции, работилници) за задолжителните и изборните предмети се добиваат 30 ЕКТС.

Распределбата на задолжителните и изборните предмети од потесната област на истражување во оваа студиска програма се распределени во модули-потпрограми. Заради разноликоста и специфичноста во одредени области понудени се предмети од 7 области според Фраскатиевата класификација. Во модулите бројот на предметите се движи од 9-23 и во нив се содржат предмети од подрачјето, предмети од полето на истражување, специфични предмети од потесната област. Секој од задолжителните предмети носи 10 ЕКТС, а изборните предмети по 5 ЕКТС.

Структурата на модулите кои ја сочинуваат студиската програма се следни:

5.6.1 МОДУЛ А - СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА

Овој модул ги апсорбира предложените предмети од областа на клиничката и претклиничката фиксна и мобилна протетика. Него го сочинуваат два задолжителни и девет изборни предмети од областа на мобилна и фиксна протетика (5+4). Задолжителните предмети носат по 10 ЕКТС, а изборните по 5 ЕКТС. Предметите се едносеместрални.

1. Листа на задолжителни предмети во модул А

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1.Современи дијагностички и терапевтски процедурикај парцијална и тотална бебеззабост	10
2.Современи аспекти на планирање и реализација на фиксно протетските	10

2. Листа на изборни предмети во модул А

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1.Вилично -зглобни неправилности: (прв дел)	5
2.Вилично -зглобни неправилности: (втор дел)	5
3.Биомеханички карактеристики на цвакалниот систем	5
4.Меѓувилични односи во стоматолошката протетика: современи приоди во нивната регистрација и грешки при нивното одредување	5

5.Биолошки основи на парцијалните протези,дефинирање на основните проблеми на парцијалнатабеззабност и предлог мерки за санирање на овие состојби	5
6.Биомеханички принципи на препарација на заби за фиксни изработки	5
7.Постапки и третман за постигнувањесовремена естетика во фиксната протетика	5
8.Можности за естетска протетика со примена на керамиката	5
9.Фиксни конструкции изработени над претходно вградени импланти	5

5.6.2. МОДУЛ Б - ДЕТСКА И ПРЕВЕНТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА

Структурата на овој модул ја сочинуваат предмети од областа на детска и превентивна стоматологија. Студентите кои ќе го посетуваат овој модул ќе имаат можност да слушаат и полагаат два задолжителни предмети и да избираат два изборни предмети од понудените девет. Изборните предмети ги избира кандидатот од понудената листа по сопствен избор. Од областа на детска и превентивна стоматологија се понудени 9 изборни предмети. Задолжителните предмети носат 10 ЕКТС, а изборните предмети по 5 ЕКТС.

1. Листа на задолжителни предмети во модул Б

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1.Ортодонтско стоматолошка превентива и интерцептива	10
2.Естетско-функционални реставративни стоматолошки процедури	10

2.Листа на изборни предмети во модул Б

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1.Нови класификации за кариозните лезии	5
2.Дентален плак и неговата улога во настанување на забниот кариес и пародонталната болест	5
3.Улогата на флуоридите во превентивата на забниот кариес	5
4.Ултраструктурни промени кај иницијалната кариозна лезија	5
5.Едукација и мотивација - примарни факториво превенцијата на оралните заболувања	5
6.Контрола на болката во детската возраст	5
7.Лекување на заби со незавршен раст на корен	5
8.Дентална трауматологија во детска возраст	5
9.Протетско збринување кај децата и младинците	5

5.6.3. МОДУЛ В - ДЕНТАЛНА ПАТОЛОГИЈА

Структурата на овој модул ја сочинуваат предмети од областа на дентална патологија и терапија. Студентите кои ќе го посетуваат овој модул ќе имаат можност

да слушаат и полагаат два задолжителни предмети и да избираат два изборни предмети од понудените осум. Изборните предмети ги избира кандидатот од понудената листа по сопствен избор. Од областа на дентална патологија и терапија се понудени 8 изборни предмети. Задолжителните предмети носат 10 ЕКТС, а изборните предмети по 5 ЕКТС.

1. Листа на задолжителни предмети во модул В

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1. Ортодонтско стоматолошка превентива и интерцептива	10
2. Естетско-функционални реставративни стоматолошки процедури	10

2. Листа на изборни предмети во модул В

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1. Дејство на ласерот врз тврдите ткива	5
2. Коронарна микропропустливост кај ендодонтско третираните заби	5
3. Биокompatибилноста и современите реставративни материјали	5
4. Методологија на испитување на квалитетот на техниките за обработка и полнење на коренските канали на забите	5
5. Испитување на биолошките и техничките својства на материјалите за полнење на коренските канали	5
6. Хистопатолошка и микробиолошка анализа на периапикалните заболувања	5
7. Испитување поврзано со промените кои настануваат врз забните структури по спроведеното белење на витални заби	5
8. Композитни материјали - поделба и одржување на квалитетот	5

5.6.4. МОДУЛ Г - ОРТОДОНЦИЈА

Структурата на овој модул ја сочинуваат предмети од областа на ортодонција. Студентите кои ќе го посетуваат овој модул ќе имаат можност да слушаат и полагаат два задолжителни предмети и да избираат два изборни предмети од понудените пет. Изборните предмети ги избира кандидатот од понудената листа по сопствен избор. Од областа на ортодонција се понудени 5 изборни предмети. Задолжителните предмети носат 10 ЕКТС, а изборните предмети по 5 ЕКТС.

1. Листа на задолжителни предмети во модул Г

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1. Ортодонтско стоматолошка превентива и интерцептива	10
2. Естетско-функционални реставративни стоматолошки процедури	10

2. Листа на изборни предмети во модул Г

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1. Антропологија на коските на глава и врат	5
2. Ортодонтско хируршки третман на скелетните дентофацијални 1 - неправилности	5
3. Орофацијална генетика I и II	5
4. Конвенционална и дигитална рендгенкефалометрија во ортодонција	5
5. Дентална оклузија и дисфункција на темпоромандибуларниот зглоб	5

5.6.5. МОДУЛ Д - ОРАЛНА ХИРУРГИЈА

Овој модул ги содржи предметите од орална хирургија. Неговата структура се состои од два задолжителни (10 ЕКТС) и 5 изборни предмети (5 ЕКТС) кои носат ист број кредити како кај претходните модули.

Листа на задолжителни предмети во модул Д

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1. Инфекции во орофацијалната регија	10
2. Биомедицински аспекти на функционалните и реконструктивните зафати во максилофацијалната хирургија	10

1. Листа на изборни предмети во модул Д

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1. Современи аспекти на употреба на ласер во оралната хирургија	5
2. Коскени субституенти и биоматеријали за регенерација на виличните коски	5
3. Хронични периапикални лезии и вилични цисти	5
4. Хируршки постапки во склоп на ортодонтската терапија	5
5. Мекоткивни и дентоалвеоларни повреди	5

5.6.6. МОДУЛ Ѓ - МАКСИЛОФАЦИЈАЛНА ХИРУРГИЈА

Овој модул ги содржи предметите од максилофацијалната хирургија. Неговата структура се состои од два задолжителни (10 ЕКТС) кои имаат по 10 ЕКТС и 8 изборни предмети кои се вреднувани по 5 ЕКТС.

1. Листа на задолжителни предмети во модул Ѓ

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1. Инфекции во орофацијалната регија	10
2. Биомедицински аспекти на функционалните и реконструктивните зафати во максилофацијалната хирургија	10

2. Листа на изборни предмети во модул Ѓ

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
Современ третман на лицеви скршеници	5
Современи аспекти во дијагностика и третман на орален канцер	5
Патологија на максиларен синус	5
Саливарна патологија-современи дијагностички и терапевтски постапки	5
Естетско корективни интервенции на лицето и вилиците	5
Коскени лезии - диференцијална дијагноза	5
Патологија на темпоромандибуларен зглоб	5
Бенигни тумори во орофацијалната регија	5

5.6.7. МОДУЛ Е - ОРАЛНА ПАТОЛОГИЈА И ПАРОДОНТОЛОГИЈА

1. Листа на задолжителни предмети во модул Е

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1.Современи аспекти на оралната патологија и медицина	10
2.Тераписки можности на пародонталната болест	10

2. Листа на изборни предмети во модул Е

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	ЕКТС
1.Современ пристап кон проблемот на оралните претканцерозни состојби	5
2.Орално - медицински аспекти на автоимуните заболувања	5
3.Имунохистохемиска и молекуларна анализа на оралните дерматози	5
4.Дијагностичките дилеми на различните пемфигоидните лезии во оралниот кавитет	5
5.Научни испитувања во психостоматологијата	5
6.Медицински аспекти на афтоидните заболувања	5
7.Орални аспекти на вирусните заболувања	5
8.Примена на високоенергетските ласери во пародонтологијата	5
9.Микробиошки аспекти на пародонтопатијата	5

Докторските студии се одликуваат со флексибилност која подразбира избор на предмет од друг модул за кој кандидатот смета дека ќе му биде од корист за изработка на докторската тема. Листата на предмети е постојано отворена, може да се дополнува и менува со нови предметни содржини.

Изборот на предметите, полагања на генеричките, задолжителните и изборните предмети од обуката за едукација, студентот е обврзан да ги положи до крајот на вториот семестар. Во вториот семестар предвиден е семинар кој треба студентот да го изреализира за кој добива 4 ЕКТС. По овој основ после завршениот семестар студентот ќе освои 60 ЕКТС.

Во третиот семестар започнатата научноистражувачка работа од првата година се интензивира, а студентите се ангажирани воглавно со истражување од кое подоцна ќе произлезе докторската теза. Во тригодишниот курикулум кандидатот задолжително

треба да спроведе истражување.

5.7. Постапка за пријава, изработка и одбрана на докторска дисертација

5.7.1. Пријава на тема за изработка на докторска дисертација

По остварени 42 ЕКТС-кредити и остварени 4 ЕКТС-кредити од докторски семинар и годишна конференција, студентот преку советот на студиската програма до Наставно-научниот совет поднесува пријава за изработка на докторска дисертација.

Со пријавата за докторска дисертација, студентот поднесува и елаборат за темата за докторска дисертација. Елаборатот содржи:

- Наслов на темата;
- Преглед на достигнувањата на научната дисциплина поврзани со предметот на истражување;
- Предмет на истражување;
- Нацрт на содржината;
- Цели на истражувањето;
- Образложени на работните хипотези и тези;
- Научните методи кои ќе се применат;
- Очекуван научен придонес;
- Примена на резултатите од истражувањето;
- Список на литературата и други извори;

Прифатената тема претставува работен наслов на докторската дисертација.

Пријавата се поднесува до стручната служба на Факултетот. Пред да се стави во понатамошна процедура потребно е да се добие согласност од ЕТИЧКАТА КОМИСИЈА на Факултетот.

За поднесената пријава се известува соодветната катедра.

Наставно-научниот совет на Факултетот, по предлог на Советот на студиската програма формира комисија за оцена на пријавената тема за изработка на докторската дисертација (во состав: три члена од кои најмалку два од областа на темата, менторот е прв член на комисијата), која е должна да изготви извештај за оцена на темата со предлог за прифаќање или неприфаќање на темата. Доколку Наставно-научниот совет по предлог на

Советот на студиската програма ја прифати темата, таа се објавува во Билтенот на Универзитетот на македонски и англиски јазик и станува работен наслов на докторската дисертација, а од тој ден започнуваат да течат роковите за изработка и одбрана на докторската дисертација и студентот стекнува статус на докторанд.

Извештајот на комисијата за оцена на пријавената тема чија должина е од 5-10 страници, формат А4 со единечен проред содржи:

- име на кандидатот и работен наслов на темата,
- образложение на темата со предмет на истражување, состојба на научното подрачје во кое се работи дисертацијата, очекуван научен придонес,
- ако резултатите од истражувањето се практично применливи да се нагласи,
- заклучок со предлог за прифаќање или неприфаќање на темата и
- оригинални потписи на членовите на комисијата.

5.7.2. Изработка на докторската дисертација

Докторската дисертација е оригинален и самостоен научен труд. Нејзината содржина треба да е во согласност со прифатената тема. Конечниот наслов на дисертацијата не смее значително да отстапува од работниот наслов. Се пишува на македонски јазик. Докторската дисертација може да се брани на соодветниот јазик со задолжителен превод на македонски јазик. Прилог на дисертацијата е наслов и резиме на еден од светските јазици во обем до две страници, односно авторезиме на македонски јазик.

Докторандот стекнува право да ја предаде докторската дисертација по остварени 60 кредити од обуката за стекнување генерички знаења и вештини за истражување и објавени најмалку 2 печатени труда во списание со меѓународен уредувачки одбор или зборник на трудови на меѓународна научна асоцијација.

Со готовата докторска дисертација се доставува и согласност од менторот за исполнетост на условите за предавање на дисертацијата. Се доставува и извештајот дека дисертацијата не е плагијат.

Наставно-научниот совет на Факултетот, по предлог на Советот на студиската програма формира комисија за оцена на докторската дисертација, која е должна да изготви извештај за оцена на докторската дисертација. Извештајот на комисијата за оцена на докторска дисертација се објавува во билтенот на Универзитетот најмалку 15 дена пред да се гласа за негово усвојување. Комисијата за оцена на докторската

дисертација е составена од 5 члена. Член на комисијата е и менторот кој не може да биде претседател.

Образец на извештај на комисија за оцена на докторска дисертација може да се најде на веб страната на УКИМ во делот нормативни акти.

Ако Наставно-научниот совет, по предлог на Советот на студиската програма го усвои извештајот со кој се предлага прифаќање на докторската дисертација, повторно според предлозите на Советот ќе формира комисија за одбрана на докторската дисертација.

5.7.3. Одбрана на докторската дисертација

Одбраната на докторската дисертација е јавна и се одржува најдоцна во рок од 1 месец од денот на прифаќање на извештајот од советот на студиската програма. Во средствата за јавно информирање се објавуваат името, презимето на докторандот, насловот на докторската дисертација, времето (денот и местото на одбрана најдоцна 7 дена пред денот утврден за одбрана). Одбраната е јавна.

За текот на одбраната се води записник.

Комисијата за одбрана на докторската дисертација формирана од Наставно-научниот совет на Факултетот е составена од 5 члена од кои 4 се од соодветната научна област и еден надворешен член кои имаат звање редовен или вонреден професор. Надворешниот член е лице кое не е вработено на Универзитетот.

Докторандот ги изложува резултатите од својата докторска дисертација по правило во времетраење од 30 минути. По излагањето на докторанот членовите на комисијата поставуваат прашања, кои докторандот е должен да ги одговори. По завршување на членовите на комисијата претседателот на комисијата се обраќа до присутните и ги известува дека и тие можат да постават прашања во врска со дисертацијата.

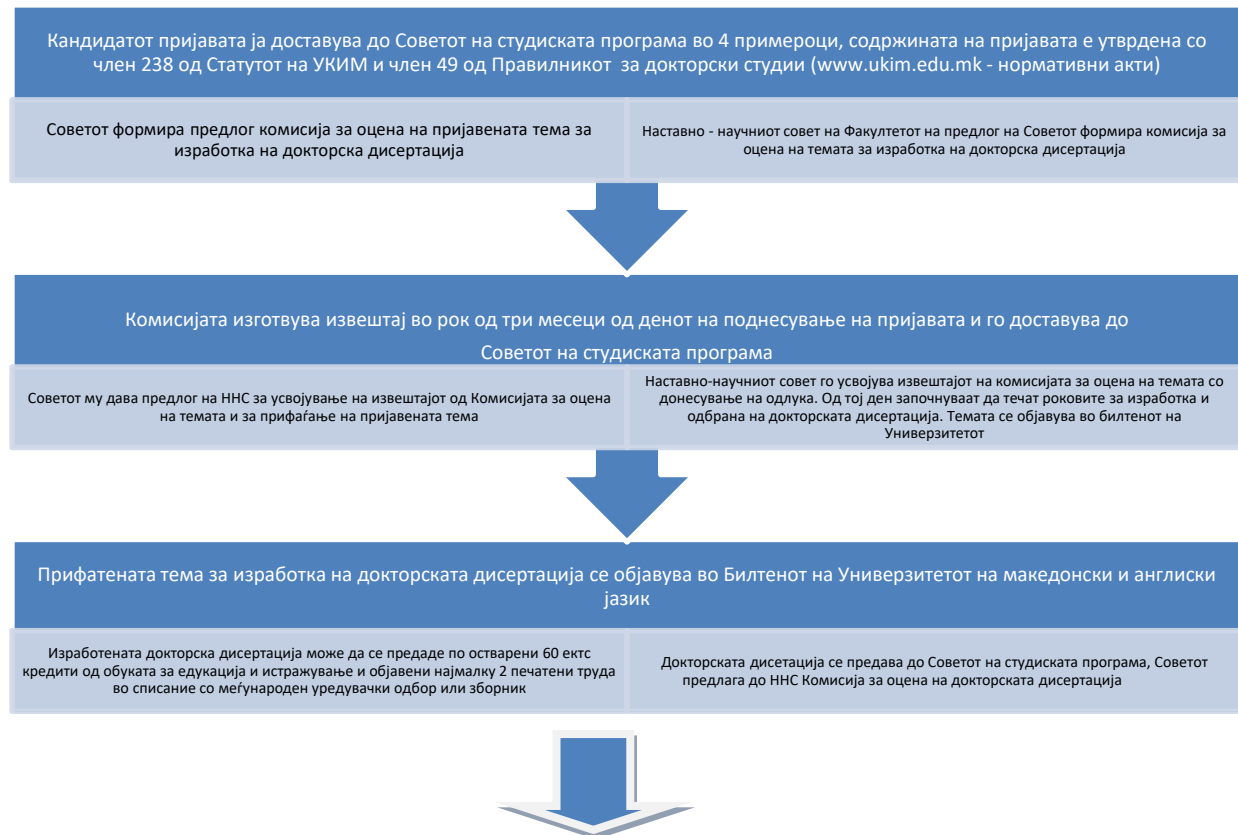
Прашањата во овој случај се поставуваат во писмена форма до претседателот на комисијата за одбрана, а претседателот одлучува дали треба докторандот да одговори (само во случај кога се поврзани со докторската дисертација).

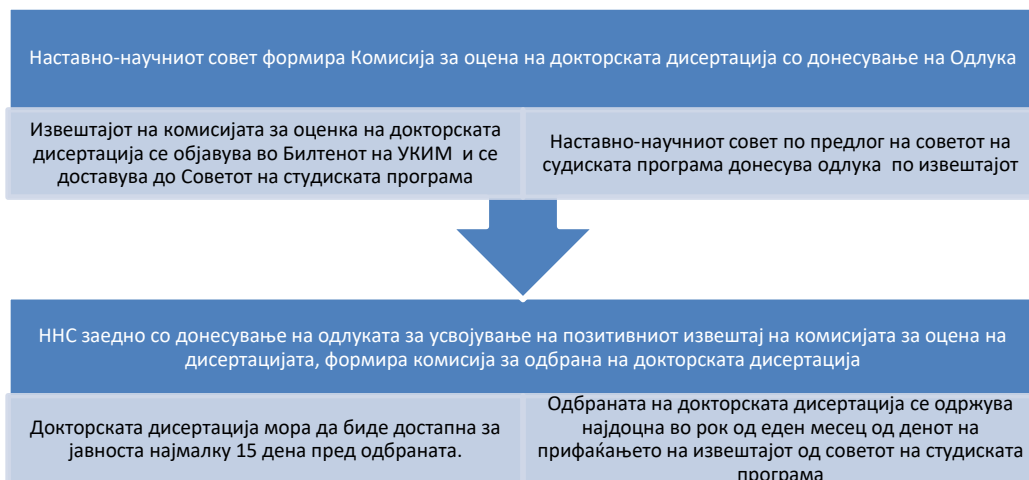
5.8. Табеларен приказ на постапката за пријава, оценка и одбрана на докторската дисертација

ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ НА ПОСТАПКА ЗА ПРИЈАВА, ОЦЕНКА И ОДБРАНА НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

Услов за поднесување на пријава на тема за изработка на докторска дисертација:

- остварени 42 ектс кредити од избраните предмети и
- најмалку 4 ектс кредити од докторски семинари и годишна конференција

5.9. Научен степен

Докторандот кој одбрал докторска дисертација се стекнува со научниот степен доктор на науки.

- за модулот А - Стоматолошка протетика:

доктор на стоматолошки науки – стоматолошка протетика;

- за модулот Б – Детска и превентивна стоматологија:

доктор на стоматолошки науки – детска и превентивна стоматологија

- за модулот В- Дентална патологија и терапија

доктор на стоматолошки науки - дентална патологија и реставративна стоматологија

- за модулот Г – ортодонција

доктор на стоматолошки науки - ортодонција

- за модулот Д - Орална хирургија:

доктор на стоматолошки науки – орална хирургија;

- за модулот Ѓ - Максилофацијална хирургија:

доктор на стоматолошки науки – максилофацијална хирургија;

- за модулот Е- Орална патологија и пародонтологија:

доктор на стоматолошки науки – орална патологија и пародонтологија

6. ИНФОРМАЦИИ И ЗАДОЛЖЕНИЈА ЗА МЕНТОРИТЕ И НАСТАВНИЦИТЕ

6.1. Општи информации за менторите и наставниците

Наставниците се одговорни за изведување на предвидената настава во обуката за едукација и истражување. Во неа може да биде вклучен кадар од единицата организатор на студиската програма на Универзитетот, од други факултети или институти на Универзитетот или од други Универзитети.

Наставата на студиската програма по стоматологија за докторски студии- III циклус студии се изведува на македонски јазик. Според потребите и афинитетот на кандидатите одредени делови може да се организираат и изведуваат и на англиски јазик. Литературата за настава која ја препорачуваат предметните наставници, освен на македонски јазик може да биде и на некој од светските јазици.

Наставата по предметот кој е избор на студентот може да биде изведена од еден наставник, или поделена по одредени тематски содржини со повеќе наставници експерти во потесната област. На предметот постои одговорен наставник, кој е интересен избор на изведувачите на наставата. Одговорниот наставник по предметот ја организира наставата, ги координира другите учесници на наставата и ги подготвува извештаите за реализираната настава.

Наставата на докторските студии се организира во два облика:

- Групна настава, која е основен облик на докторските студии може да се држи по сите премети (со 5 и повеќе од 5 студенти);
- Поединечна настава (менторска) која се одржува во вид на консултации (со најмалку 2, а најмногу 5 студенти). Во реализација на наставата се вклучени актуелните наставници од Стоматолошкиот факултет освен за генеричките предмети кои се во

организација на Школата за докторски студии.

Менторот задолжително е потребно да го следи напредувањето на студентот низ семестрите, да го контролира квалитетот на истражувачката работа и да го поттикнува во реализација на планираните активности.

Накратко улога на менторот во соработка со кандидатот е следна:

- го советува, го насочува и го води кандидатот/студентот;
- остварува консултации со студентот;
- го упатува студентот во литературата;
- го воведува студентот во методот на решавање на проблемот;
- дава мислења, сугестии, забелешки, и предлози во текот на изработка на докторската дисертација;
- му помага на студентот за одредување на обемот, содржината и начинот на излагањата на научните резултати од дисертацијата;
- поднесува најмалку еднаш годишно извештај до советот на студиската програма за успешноста на студентот во неговата работа;
- учествува во работата на семинарите и годишните конференции;
- ги реализира одлуките на органите и телата на Школата за докторски студии и органите на Универзитетот.

6.2. Услови за акредитација на ментор и коментор

Ментор - Акредитација на ментор на третиот циклус студии – докторски студии врши Одборот за акредитација во високото образование. Наставникот кој мора има звање редовен или вонреден професор може преку Советот за докторски студии да достави докази за исполнетост на условите за акредитација на ментор. Сметано од 01.01.2015 година услови за акредитација на ментор за трет циклус на студии се следни:

- Најмалку шест објавени рецензирани научноистаржувачки труда објавени во меѓународни научни списанија или меѓународни публикации од кои најмалку два во меѓународни списанија со импакт фактор во даденото научно поле во последните 5 години.

Меѓународно научно списание во смисла на Законот за високо образование е списание кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат најмалку 5 земји при што бројот на членови од една земја не може да надминува 40% од вкупниот број на

членови и кое се издава најмалку 5 години непрекинато и има најмалку 10 изданија во последните години.

Меѓународна публикација е:

*книга рецензирана и објавена во странство,

*зборник на научни трудови презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот комитет се од најмалку четири земји како и

*меѓународни годишници и гласници каде што членовите на програмскиот комитет се од најмалку четири земји

При достава на документација потребна за акредитација се доставуваат и докази за тоа дека научното списание е меѓународно и дека публикацијата е согласно наведениот опис.

Коментор - По предлог на студентот или менторот, Советот на студиската програма може да му назначи коментор на студентот од друга студиска програма, како и од друг универзитет од земјата или од странство. Коменторот од друг универзитет од земјата или од странство треба да ги исполнува условите за ментор. Најчесто коменторот се назначува кога докторската теза е интердисциплинарна или кога истражувањата за изработка на тезата се вршат надвор од факултетот организатор на студиската програма со што се обезбедува следење на нивниот тек и следење на добиените резултати. Доколку коменторот е акредитиран ментор од Одборот за акредитација, коменторството се смета како менторство во утврдување на бројката на кандидати кои можат да бидат менторирани од еден наставник, односно еден наставник може да биде ментор или коментор (заедно) на најмногу 3 –ца кандидати.

6.3. Динамика на напредување на студентите

Во прва година, прв семестар студентите на докторски студии запишуваат три генерички предмети кои ги организира и реализира Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, а ги реализира наставниот кадар на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. За тоа добива 12 ЕКТС- кредити. Во овој семестар студентот запишува еден задолжителен и еден избран предмет од обуката за едукација, кои до крајот на семестарот треба да ги положи. Организација и реализација на предметите припаѓаат на Модулот чиј избор е на кандидатот. За оваа активност добива 15 ЕКТС-кредити. Изборот на предметите студентот го прави во консултација со менторот. Во овој семестар студентот ги пројавува почетоците на своето истражување т.е. консултира литература, и се советува со менторот околу

изборот на темата за која остварува 3 ЕКТС-кредити.

За спроведените активности во првиот семестар потребни се потврдувања за остварената реализација. Предметите од обуката за едукација и истражување ги потпишува предметниот наставник (одговорниот наставник), со кој потврдува дека наставата е реализирана, лично или од тимот наставници кои учествуваат во одржување на наставата. Активностите околу докторската дисертација т.е. литература, консултации околу изборот на темата ги потпишува менторот.

Во **вториот семестар**, студентот е обврзан да запише еден задолжителен и еден изборен предмет од подрачјето, полето или потесната област на истражувањето за кое студентот остварува 15 ЕКТС-кредити. Потписот за посетување на наставата го спроведува предметниот наставник, а во случај на групно изведување на наставата, наставник кој е договор помеѓу изведувачите на наставата. Во овој семестар, предвиден е докторски семинар со јавна презентација кој носи 4 ЕКТС-кредити, и кој го потврдува со потпис раководителот на студиската програма. Истражување за подготовка на тема за докторска дисертација се вреднувани со 11 ЕКТС-кредити и ги потпишува менторот.

После завршена прва година, и остварени 42 ЕКТС-кредити студентите можат да пријават докторска дисертација. По прифаќањето на темата за изработка на докторска дисертација студентот добива статус докторанд.

Студентот за семинарот во II семестар треба да поднесе пријава, труд со една страница текст (хипотеза и предлог за истражување) и power point презентација.

Во **втора година т.е. трет семестар** предвидени се активности кои се однесуваат на истражување, подготвување и поднесување пријава на тема за докторска дисертација. За оваа активност студентите добиваат 28 ЕКТС. Валоризацијата на овие кредити ја спроведува менторот, а ја потврдува со потпис во индексот на кандидатот. Во овој семестар предвидена е годишна конференција со пишан труд. Валоризацијата на кредитите ја спроведува раководителот на студиската програма. Оваа активност е вреднувана со 2 ЕКТС-кредити. Во **четврти семестар** предвидена е годишна конференција со јавна презентација за која докторантот добива 2 ЕКТС-кредити. Валоризацијата на кредитите ја спроведува раководителот на студиската програма. Од активностите кои се однесуваат на изработка на докторската дисертација кандидатот треба да спроведе истражување и објавување резултати, за кое ќе добие 25 ЕКТС-кредити. Во овој случај валоризација ја спроведува и потпишува менторот. Во овој семестар потребно е да се оствари посета или учество во работилница за научноистражувачка

практика за која се остваруваат 3 ЕКТС-кредити. Валоризација на кредитите е во ингеренции на раководителот на студиската програма и менторот.

Во трета година, петти семестар активностите околу изработка на докторската дисертација се прилично напреднати и се однесуваат на истражување и објавување на резултатите за што се добиваат 28 ЕКТС. Валоризацијата на овие кредити ја спроведува менторот, со потпис во индексот на кандидатот. Во овој семестар предвиден е семинар со јавна презентација. Валоризацијата на кредитите ја спроведува раководителот на студиската програма. Оваа активност е вреднувана со 2 ЕКТС-кредити. **Во шести семестар** истражувањето треба да се финализира и докторантот ја пишува тезата, за која остварува 25 ЕКТС-кредити. Валоризацијата ја спроведува менторот. Истотака предвидена е годишна конференција со пишан труд во кој се објавуваат добиените резултати, а која ја валоризира раководителот на студиската програма со 2 ЕКТС-кредити. Во последниот семестар е предвидена работилница од научноистражувачката практика која носи 3 ЕКТС-кредити. Оваа активност повторно ја валоризира раководителот и менторот на студиската програма.

Студентот за семинарот за III и V семестар треба да поднесе пријава и пишан труд од 4 до 10 страници текст кој треба да го рецензира трочлена комисија.

Рецензентската комисија во која задолжителен член е менторот го потпишува записникот со оценка во рок од 1 месец.

Студентот за конференцијата од IV и VI семестар треба да подготви пријава, јавна презентација на пишаниот труд од семинарот од претходниот семестар и power point презентација.

6.4. Обврски на менторот и комисиите во текот на постапката за пријава, оценка и одбрана на докторската дисертација

Комисијата за оценка на темата е должна во рок од 3 месеци од денот на поднесување на барањето да поднесе извештај до советот на студиската програма т.е. Наставно-научниот совет со предлог прифаќање или неприфаќање на темата за изработка на докторската дисертација. Менторот е првиот член во комисија за оценка на пријавата за изработка за докторска дисертација и должен е да поднесе извештај заедно со другите членови на комисијата. Прифатената тема претставува работен наслов на докторската дисертација.

Должината на извештајот изнесува од 5 до 10 страници, формат А4, со единечен

проред.

Извештајот на темата за изработка на докторската дисертација треба да содржи

-име на кандидатот и работен наслов

-образложување на темата која треба да содржи (предмет на истражувањето, состојба на научното подрачје во кое се изработува дисертацијата, цел на изработка на дисертацијата, очекуван научен придонес. Доколку се очекува научниот придонес да биде практично применлив потребно е тоа да се нагласи. Заклучок со предлог до Наставно-научниот совет, т.е, советот на докторски студии и оригинални потписи на членовите на комисијата.

Комисијата за оцена на докторската дисертација се состои од 5 члена со наставно-научни и научни звања од кои 4 се потесната област на истражување, а еден е од областа, но од друг Универзитет. Менторот е член на комисијата, но не може да биде претседател. Комисијата во рок од 3 месеци од формирање на комисијата поднесува извештај до наставно-научниот совет.

Должината на извештајот комисијата за оценка на докторската дисертација изнесува 10-15 страници, формат А4, со единечен проред.

Извештајот содржи:

-датум или реден број на седницата на наставно-научниот совет на која е формирана комисијата за оцена на докторската дисертација

-анализа на трудот кој содржи (податоци за предметот на истражување, податоци за подрачјето во кое е работена докторската дисертација, краток опис на применетите методи, краток опис на добиените резултати, од истражувањето)

-заклучок, кој содржи (главни научни придонеси на кандидатот, подрачје на примена и ограничувања, можни понатамошни истражувања, заклучок со предлог до наставно-научниот совет и оригинални потписи на сите членови на комисијата).

Извештајот се објавува во билтенот на Универзитетот најмалку 15 дена пред истиот да биде предмет на усвојување.

Членовите на комисијата за оцена на докторската дисертација можат да бидат и членови на комисијата за одбрана.

При активностите студентите вршат избор за посета на курсеви во договор со менторите, имајќи ги предвид нивните потреби и вештини за исполнување на истражувачките активности. Во оваа студиска програма се предвидува најмалку еднонеделен престој во странска образовна институција која се вреднува со 5 ЕКТС.

